

Oegentligheter och intern styrning och kontroll

Annika Alexandersson

Tina J Nilsson

2017-09-26

Regeringsuppdrag förordning om intern styrning och kontroll

- Uppdraget går ut på att göra en kartläggning och analys av hur förordningen om intern styrning och kontroll tillämpas av internrevisionsmyndigheterna
- En del i uppdraget är att belysa hur myndigheterna arbetar med att skydda verksamheten mot oegentligheter
- Rapporten lämnas till regeringen den 29 september 2017

Oegentligheter kan vara mycket

- Tagande och givande av muta
- Vänskapskorruption, jäv m.m.
- Otillbörlig påverkan
- Förtroendeskadliga bisysslor, andra förmåner
- Att gynna sig själv på arbetsgivarens bekostnad
- Stöld, bedrägeri, förskingring

Allt förtroendeskadligt beteende är inte korruption t.ex. olämpligt beteende privat.

Vanliga riskområden

- Upphandling!!!
- Processer som hanterar pengar – inköp, löner, leverantörsfakturor, beslut om stöd och bidrag
- Myndighetsbeslut – olika tillstånd som t.ex. uppehållstillstånd och olika typer av legitimationer
- Skydd av tillgångar och information

Olikheter i verksamheten gör att myndighetens arbete mot oegentligheter måste verksamhetsanpassas

Modell för riskvärdering

1. Att identifiera relevanta risker för oegentligheter
2. Att identifiera upplägg för oegentligheter och rangordna dem utifrån risk
3. Att identifiera vilka kontroller som finns på plats för att motverka riskerna och om det saknas kontroller som borde finnas
4. Testa effektiviteten i de kontroller som finns på plats för att få bekräftat att de motverkar och upptäcker oegentligheter på det sätt som är avsett
5. Dokumentera utvärderingen enligt punkt 1 till 4 och rapportera resultatet till myndighetens ledning

Hur upptäcks oegentligheter?

- Vanligt att oegentligheter upptäcks av en tillfällighet –
T.ex. när arbetsuppgifter tas över av någon annan
- Upptäcks ofta genom tips av medarbetare
- Tips från externa kontakter
- Upptäcks genom myndighetens interna kontroll
- Upptäcks av internrevisionen

God intern kontrollmiljö grundläggande

- Myndighetsledningens inställning avgörande
- En god värdegrund - Ska vara tydligt vad som är tillåtet och vad som inte är det
- Etikpolicy
- Medvetna medarbetare
- Utbildning och en fortlöpande intern diskussion
- Tydligt hur man ska agera om något inträffar

Sträva efter ständiga förbättringar

- Om myndigheten har en väl fungerande modell för att arbeta mot oegentligheter så har man kommit långt i arbetet med intern styrning och kontroll
- Det går inte att "slå sig till ro" med engångsaktiviteter
- Arbetet mot oegentligheter bör integreras i myndighetens löpande verksamhet

Kan man förebygga allt?

- Inte möjligt i praktiken – Skulle bli alltför resurskrävande
- Myndigheten behöver hitta en rimlig nivå utifrån de riskområden som identifierats i riskanalysen
- Handlar mycket om att bygga upp en kunskap och medvetenhet i organisationen
- Det är viktigt att myndigheten har en beredskap för att hantera oegentligheter när de inträffar

Annika Alexandersson

annika.alexandersson@esv.se